

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr.178 din 13 iunie 2025

**Către: CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII
MOLDOVA**

**Copie: MINISTERUL FINANȚELOR REPUBLICII
MOLDOVA**

Aviz repetat

***la proiectul de Lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 și a altor acte normative
(număr unic 394/MF/2025)***

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat *repetat* proiectul de Lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 și a altor acte normative (număr unic 394/MF/2025), în continuare Proiect

CALM a analizat prevederile Proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL), stabilind următoarele.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006;
- ❖ Codul fiscal al Republicii Moldova, nr. 1163/1997;
- ❖ Legea nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal;
- ❖ Codul civil al Republicii Moldova, nr.1107/2002;
- ❖ Legea nr. 1125/2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova;
- ❖ Codul administrativ al Republicii Moldova, nr.116/2018.

3. Constatări/obiecții

1) Reiterăm privind modificarea Art. V din Proiect (modificarea Codul civil nr.1107/2002:

- a) Art. 183 din Codul civil se completează cu alin. (4¹), cu următorul cuprins:
„(4¹) Comunicarea dintre autoritățile publice și persoanele juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Modul de remitere se stabilește de Guvern.”.

Considerăm că aceste prevederi intră în contradicție cu principiul autonomiei locale, inclusiv autonomia financiară a APL, fiind necesară a fi exclusă sau completate cu sintagma: „exceptând APL, care pot utiliza și alte căi alternative de comunicare,,. Efectiv are loc limitarea „comunicării” APL doar în limitele „Portalului Guvernamental al Unităților de Drept” (notă: exclusiv mecanism central limitativ) și doar „în modul stabilit de Guvern”!?

*b) Reiterăm completarea Art. V din Proiect cu un nou punct cu următorul cuprins:
„La Articolul 1308, alineatul (3) va avea următorul cuprins:*

„(3) Plata anuală pentru arenda terenurilor agricole proprietate a statului se calculează în modul stabilit de către Guvern, iar pentru arenda terenurilor agricole proprietate a unității administrativ-teritoriale se stabilește de către consiliul local și nu poate fi mai mică decât plata anuală de arendă medie de piață pentru ultimii trei ani din unitatea administrativ-teritorială în care este amplasat terenul, ținând seama de natura terenului, de zona în care se află el, de destinația folosinței, precum și de orice alte criterii de determinare a contravalorii folosinței”.

Redacția actuală a art. 1308 alineatul (3) din Codul civil al RM este următoarea: „Articolul 1308. Darea în arendă a terenurilor agricole proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale

(3) Plata anuală pentru arenda terenurilor agricole proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale se stabilește în baza raportului de evaluare întocmit de un evaluator în conformitate cu Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare.”.

Considerăm că actuala redacție este una care contravine principiului autonomiei locale, este nejustificată și incertă (rapoartele de evaluare costă prea mult pentru unele plăți de arendă anuale, care pot fi mai mici decât însuși costul raportului, totodată, evaluatorii nu evaluează plata de arendă, ci prețul de piață al terenului, respectiv APL rămânând în incertitudine.

2) Reiterăm completarea Proiectului cu un nou Art. VI (notă: celelalte articole vor fi renumerate corespunzător), cu următorul cuprins::

„Art. VI. – La Articolul 29 din Legea nr. 1125/2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 133), cu modificările ulterioare, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Superficiarul care deține suprafață legală în temeiul alin. (1) lit. d) sau e) este obligat să achite în bugetul de stat sau, după caz, în bugetul local o redevență anuală, determinată în modul stabilit de Guvern, pentru terenul care aparține statului sau, determinată de autoritatea publică locală, pentru terenul care aparține unității administrativ-teritoriale, dar nu mai mică decât 2 % din valoarea de piață a terenului estimată conform raportului de evaluare întocmit de un evaluator în conformitate cu Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare. Această obligație incumbă și dobânditorului subsecvent al bunului înregistrat separat și al dreptului de suprafață. La modul de determinare a cuantumului redevenței, exceptare se face pentru terenurile fondului apelor, pentru care redevența se calculează în modul stabilit de Guvern”.

Actuala redacție a Art. 29. alin. (2) din Legea nr. 1125/2002 este: „2) Superficiarul care deține suprafață legală în temeiul alin. (1) lit. d) sau e) este obligat să achite în bugetul de stat sau, după caz, în bugetul local o redevență anuală, determinată în modul stabilit de Guvern, pentru terenul care aparține statului sau, determinată de autoritatea publică locală, pentru terenul care aparține unității administrativ-teritoriale, dar nu mai mică decât valoarea de piață a terenului estimată conform raportului de evaluare întocmit de un evaluator în conformitate cu Legea nr.

989/2002 cu privire la activitatea de evaluare. Această obligație incumbă și dobânditorului subsecvent al bunului înregistrat separat și al dreptului de suprafață. La modul de determinare a cuantumului redevenței, exceptare se face pentru terenurile fondului apelor, pentru care redevența se calculează conform legislației.”.

Respectiv, prin modificările operate recent (intrate în vigoare la 01.04.2025), la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, fără a consulta CALM, a fost introdusă regula prin care suprafațiarul este obligat să achite redevența anuală pentru suprafața legală egală cu cel puțin valoarea de piață a terenului conform raportului de evaluare, ceea ce constituie efectiv un blocaj.

3) Privind Art. VIII din Proiect (modificarea art. 33 Codul administrativ nr.116/2018):

„Art.33 va avea următorul cuprins: „Art.33. Comunicarea

.....
(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), comunicarea dintre autoritățile publice și persoane juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept.”.

Considerăm că această normă (alin. (2)) intră în contradicție cu principiul autonomiei locale inclusiv autonomia financiară a APL, fiind necesară a fi exclusă sau completarea cu sintagma „exceptând APL, care pot utiliza și alte căi alternative de comunicare,,. A se vedea și pct. 1) lit. a din prezentul Aviz.

Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că Proiectul poate fi susținut spre a fi promovat, doar după introducerea propunerilor menționate mai sus. CALM reiterează importanța pentru APL a propunerilor de mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec.: I. Cristal, V. Rusu, experți CALM
tel. 022- 22 35 09